

Tenis - cine câștigă ultimul meci?...

După Rio de Janeiro – Jocurile Olimpice în faza decadentei – septembrie aduce cu sine celebrul US Open. Totul devine tenis, aproape în întreaga lume. Pentru mine, aduce nostalgia anilor în care am învățat să joc, pe sub Tâmpa Brașovului, inevitabil cu Ion Țiriac și Guenther Bosch, mai apoi cu Ilie Năstase (încă nedecis dacă fotbalul sau tenisul îi erau mai importante). Ei au devenit campioni – celebri. Eu am luat cu mine ceva ce în anii aceia nu as fi putut formula.

Am jucat tenis cu plăcere. Niște teniși ieftini (fără de care accesul pe terenul cu zgură nu era permis), pantalonși cârpiți, nimic din ceea ce a devenit modă asociată cu sportul în zilele noastre. Țiriac, cu care jucasem și ping-pong, îmi era coleg de școală, locuia cu trei case mai jos, lângă Strada Sforii (pe care autoritățile o blocaseră). Era unul dintre cei cu care erai sfătuit să nu te încurci. Nu-i plăcea școala, bătea pe oricine i se împotriva, dar găsisese în sport supapa de siguranță. Îl admirasem pe terenul de hochei (iașa, terenul de tenis devenea patinoar natural – și era frig la Brașov în anii copilăriei mele!). El m-a învățat să servesc, așa cum Bosch, sistematic

și silitor, m-a învățat backhandul. Amândoi vor deveni antrenori ai lui Boris Becker, marele talent al unor ani în care învingătorii începuseră să câștige bani adevărați. Țiriac și Bosch au fost sportivi disciplinați – muncă multă, perseverență. Năstase se născuse talentat. L-am văzut și eu jucând cu sine însuși un tenis aproape absurd: trimiterea mingea peste plasă, sărea ca să o ajungă aproape în zbor și să și-o trimită înapoi. Pentru cine cunoște legile fizicii, ceea ce făcea el era imposibil.

Dar, în acele zile, pe Tâmpa copilăriei mele, s-a cristalizat întrebarea: de unde știe un jucător bun unde va lovi mingea? Gogu Viziru, campion al României în anii aceia, nu câștiga prin forța loviturii, ci prin capacitatea de a ști unde va ajunge mingea. Năstase, mai târziu, va fi artistul imposibilului. Ghiceau? Sau erau isteți? Întrebarea a devenit, peste ani, centrul preocupărilor mele – cum se explică creativitatea? Ei erau jucători creativi, nu mașini de tenis (cum au devenit jucătorii de

performanță în zilele noastre).

Un om pe care îl voi cunoaște mai târziu, care a vrut și el, așa cum am vrut eu, să joace tenis, dar care a înțeles, tot ca mine, că fără talent rămâi diletant, se va ocupa de fizica tenisului. L-am explicat de ce pentru mine anticiparea e mai importantă decât fizica – și a înțeles. Howard Brody a studiat la MIT (în Cambridge, Massachusetts) și a jucat tenis în echipa universității. Mai târziu, când a devenit profesor de fizică la University of Pennsylvania, a antrenat echipa lor. Cartea lui despre mișcarea atomilor (*Atoms in action*) a explicat ce înseamnă *top spin*, *backspin* și altele, secretele minunate ale lui Năstase (care n-avea habar că există fizica sau că formulele matematice sunt bune la ceva) și ale altor jucători creativi.

Howard a murit acum un an. E trist că a pierdut ultimul meci... *Oare există cineva pe pământ care îl poate câștiga?...*

Mihai NADIN